

Dr Aleksandar Rašković

LEČENJE POREMEĆAJA EGZOKRINOLOG PANKREASA, JETRE I ŽUČNIH PUTEVA

Lečenje poremećaja egzokrinog pankreasa, jetre i žučnih puteva

- Produkti egzokrinog pankreasa:
- Enzimi: tripsin, himotripsin, lipaza, amilaza
- Bikarbonati
- Poremećaj lučenja – poremećaj varenja
- U varenju enzimi pankreasa učestvuju zajedno sa enzimima tankog creva
- Uzroci insuficijencije:
 - 1. alkoholni hronični pankreatitis
 - 2. cistična fibroza (nasledno oboljenje: cistične formacije pune gustog sekreta, odsustvo enzima)
 - 3. dijabetes – 30% tip 1 i 50% tip 2

Lečenje poremećaja egzokrinog pankreasa, jetre i žučnih puteva

- Hronična insuficijencija egzokrinog pankreasa:
- Smanjeno lučenje enzima
- Smanjena razgradnja hrane
- Velike količine nerazložene i neresorbovane hrane dovode do dijareje
- Pothranjenost
- hipovitaminoza

Lečenje poremećaja egzokrinog pankreasa, jetre i žučnih puteva

- Per os preparati za supstituciju pankreasnih enzima
- I - klasične dražeje sa pankreasnim enzimima:
 - U velikoj meri se inaktiviraju u želucu
 - Crevna raspoloživost ovih preparata je niska
- II – acidorezistentne dražeje
 - Sadržaj se oslobađa u tankom crevu
 - Velika crevna raspoloživost
 - Nedostatak: izostanak mešanja enzima sa hranom

Lečenje poremećaja egzokrinog pankreasa, jetre i žučnih puteva

- III želatinske kapsule sa mikrokapsulama
- U 1 želatinskoj kapsuli se nalazi 100 acidorezistentnih mikrokapsula
- Želatinske kapsule se razlažu u želucu, oslobode se mikrokapsule koje se mešaju sa hranom, ali se njihov sadržaj ne oslobađa u želucu
- U crevima se oslobađa sadržaj mikrokapsula i varenje hrane je optimalno

Lečenje poremećaja egzokrinog pankreasa, jetre i žučnih puteva

- Ciroza jetre – hronično oštećenje jetre
- Alkoholna ciroza (masna degeneracija koja prelazi u cirozu)
- Hronični hepatitis
- Idiopatska ciroza
- Gubitak hepatocita; tkivo jetre se regeneriše ili zamenjuje vezivom
- Lekovima izazvano oštećenje jetre!
- Mogućnost maligne alteracije!

Lečenje poremećaja egzokrinog pankreasa, jetre i žučnih puteva

- Posledice ciroze jetre
- Portna hipertenzija
- Razvoj šantova - krv iz creva zaobilazi jetru
- Prošireni krvni sudovi jednjaka – teška krvarenja u jednjaku
- Peptički ulkus
- Šantovi – azotne materije iz git –a (NH_3) direktno dospevaju u sistemsku cirkulaciju
- Prolaze krvno - moždanu barijeru

Lečenje poremećaja egzokrinog pankreasa, jetre i žučnih puteva

- Intoksikacija CNS – a
- Gubitak intelektualnih sposobnosti, psihički poremećaji
- Edem mozga (astrociti)
- Hipoproteinemija – ascites – edem u peritonealnoj duplji (diuretici i fizičko ispuštanje vode)
- preparati albumina (izotonični i hipertonični rastvori)
- Smanjena sinteza faktora koagulacije – krvarenje
- Impotencija –
- Paracetamol i alkohol značajno pogoršavaju tok ciroze

Lečenje poremećaja egzokrinog pankreasa, jetre i žučnih puteva

- Krvarenje iz variksa jednjaka:
- Analози somatostatina – oktreotid (s.c.)
- Analози vazopresina – terlipresin
- Hirurški postupci
- Hepatička encefalopatija
- Laktuloza – neresorbujući disaharid
- Snižava pH u crevima:
- Vezivanje amonijaka; sprečavanje resorpcije amonijaka
- Smanjena količina bakterija koje produkuju NH_3
- Deluje laksantno

Lečenje poremećaja egzokrinog pankreasa, jetre i žučnih puteva

- Preparati koji sadrže vlakna
- Antibiotici koji se ne resorbuju, smanjuju broj bakterija i sintezu NH_3 :
- Aminoglikozidi
- Polipeptidi
- Pomoćni hepatoprotektivni preparat kod ciroze jetre:
- *Silybum marianum* – silimarin i silibinin
- Antioksidantno delovanje

Lečenje poremećaja egzokrinog pankreasa, jetre i žučnih puteva

- 1. smanjuje aktivnost citohroma – smanjeno stvaranje potencijalno toksičnih metabolita
- 2. povećava aktivnost glutathion transferaze i kinon reduktaze – povećanje detoksikacije
- 3. inhibicija β glukuronidaze – povećana količina glukuronida
- Dokazana delotvornost kod alkoholne ciroze jetre
- Potencijalna primena u lečenju maligniteta

Lečenje poremećaja egzokrinog pankreasa, jetre i žučnih puteva

- Žučne kiseline – konačni produkt razgradnje holesterola
- Održavaju holesterol rastvoren
- Omogućuju resorpciju masti i liposolubilnih vitamina
- Podležu enterohepatičkoj recirkulaciji
- Ursodeoksiholna kiselina – bilijarna ciroza,olestaza
- Holelitijaza – postojanje kamenaca u žučnoj kesi
- Hronični nadražaj i zapaljenje žučne kese
- Kolike (bol) - kamenci u žučnim putevima

Lečenje poremećaja egzokrinog pankreasa, jetre i žučnih puteva

- lečenje kolika - simptomatsko
- za suzbijanje jakog bola se daju analgetici:
- metamizol
- himekromon – smanjuje pritisak na Odijev sfinkter (spazmolitik)
- povećava izlučivanje žuči (holeretik)
- pospešuje varenje masne hrane
- Nema atropiniformna ND!

Lečenje poremećaja egzokrinog pankreasa, jetre i žučnih puteva

- mebeverin – čist spazmolitik; nema antiholinergička ND
- drotaverin – antiholinergik (glaukom, hiperplazija prostate!)
- ako postoje znaci infekcije:
 - antibiotici koji se izlučuju putem žuči
 - Ili se koncentruju u njoj
 - aminopenicilini
- za rastvaranje žučnih kamenaca – ursodeoksiholna kiselina

Lečenje poremećaja egzokrinog pankreasa, jetre i žučnih puteva

svrab zbog holestaze i hiperbilirubinemije

holestipol, holestiramin

